

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 13. julija 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 80.

Učiteljski strokovni komercijelni tečaji.

Število naših trgovskih in obrtnih nadaljevalnih šol se je v zadnjih letih jako pomnožilo. Pouk na teh šolah pa je občutno trpel, ker skoro polovica učnih moči ni bila usposobljena za ta specialni strokovni pouk. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo se je zato v prošlem letu obrnila do merodajnih mest s prošnjo, da se priredi letos poseben tritedenski tečaj za učitelje in učiteljice na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah. V ta namen je votirala tudi znatno denarno podporo. Taki tečaji so se pri nas pred vojsko redno vršili v letih 1908 do 1912. Po prevratu pa je prišlo samo do enega takega tečaja.

Zborničnemu posredovanju se je končno le posrečilo, da je veliki župan odredil, da se vrši omenjeni tečaj v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani v času od 12. do 31. julija. Doslej se je prijavilo 137 interesentov, sprejelih pa jih je bilo 44. Predavalo se bo obrtno računstvo in spise, trgovski in menični nauk ter obrtno knjigovodstvo in kalkulacija. V vseh predmetih se pouk naslanja na dotične normalne učne načrte. S poukom se družijo praktične vaje. Pri knjigovodstvu se upošteva tudi ameriško knjigovodstvo. Tečaj se vrši pod vodstvom g. prof. Presla, predavali pa bodo gg. prof. Podkrajšek, višjesodni svetnik Strle in zbornični konzulent dr. Pretnar.

Prireditve tega tečaja je treba kar najtopleje pozdraviti. Gros našega trgovstva se ne more izobraževati v raznih trgovskih šolah. Potrebna mu je marveč primerna teoretska strokovna izobrazba v nadaljevalnih šolah. Naraščaj se mora teoretično pripraviti za svoj poklic že v času svoje učne dobe, tako da se more nato povsem in z uspehom posvetiti praktičnemu vežbanju. Da more nuditi primerno teoretično izobrazbo, pa je treba, da ima šola dobre učne moči. Take naj nam dajo učiteljski tečaji.

Just Piščanec:

O carinskem posredništvu.

(Konec.)

Vse to se pa ponajveč godi radi nepoznavanja zamotanih carinskih predpisov, ki so sedaj v veljavi. V temu more odpomoči uprav strokovno dobro podkovani — carinski posrednik. Po svojem poklicu mora ta poznati in uveljaviti vse izdane carinske predpise. Iz nepoznavanja teh predpisov utrpe v premnogih slučajih stranke ogromne gnotne škode, ker se ne ravna po njih. Dolžnost carinarnic pa ni, da bi prizadete poučevale o izišlih in veljavnih predpisih; carinarnice kratkoma ocarinjajo na podlagi listin, ki jim jih prizadeti izročijo. S temi svojimi uradnimi čini pa carinarnice često nehote provzročajo strankam nepregledno gnotno škodo, proti kateri, ako se je blago že iznosilo iz carinskih skladišč, ni več nobenega pravnega pomočka, ker carinski organi, ki izvršujejo ocarinjevanja, so odgovorni napram državi disciplinsko, a nikakor ne napram strankam materijelno.

V vseh imenovanih carinsko-strokovnih zadevah more dosledno svetovati in napraviti uspešne korake samo — carinski posrednik, ako se uvozniki in izvozniki nanj obrnejo ter

mu izroče svoje carino zadevajoče posle, s čimur si prihranijo mnogo poti in se obvarujejo materijelnih škodnih posledic.

Osobito je pritegnitev spretnega carinskega posrednika potrebna v kočljivih carinsko - dohodarstveno - kazenskih zadevah. Po čl. 166 c. z. se namreč kaznujejo uvozniki ali izvozniki z ogromnimi petkratnimi zneski carine, ako se je pri prijavi blaga to kakorsibodi napačno prijavilo, ter bi bila s to prijavo država oškodovana za več nego 1 Din. Stroga določila tega zakona se natančno izvajajo ter se pri tem večinoma ne preiskuje, da-li je prijavitelj imel namen škodovati državnemu zakladu ali ne. Pri jako pomanjkljivem postopanju v carinsko-kazenskem preiskovanju se nešteto krat zgodi, da ima preprosta pomota v deklaraciji za seboj prav dalekosežne materijelne posledice. Iz navadne muhe se rodita konj in slon. Ne da bi se prej ne položila vsa kazen in carina, carinarnica ne izpusti blaga iz svojega skladišča. Trgovec trpi v takih slučajih ogromne škode, ker ne more razpolagati s svojim blagom, a poslovanje v carinsko - kazenskih zadevah je počasno in dolgotrajno: mnogokrat pretečejo leta predno je zadeva rešena ter se uvozniku povrnejo neumestno plačate vsote, te pa brez vsakih obresti!

Kdor se hoče prepričati kako težavna, dolgotrajna in uprav trnjeva je administrativna pot za dosego pravice v carinsko - kazenskih sporih, naj zasleduje moj spis »Iz carinske prakse«, katerega objavljam v »Trgovskem listu« in v katerem sem priobčil 35 odločb Državnega Sveta v carinsko-spornih zadevah, v katerih sem moral zateči se na najvišje upravno sodišče proti razsodbam fin. ministrstva ter s tem večinoma rešil velike vsote, ki so jih uvozniki protizakonito plačali na carini in kaznih. Evidentno je torej, da so v vseh opisanih primerih večeri carinski posredniki v veliko oporo in korist uvoznikom in izvoznikom, ker jih ščitijo pred dohodarstvenimi kaznimi in preplačili carine.

Navadno se carinske posrednike zamenjuje z odpravitelji ali špediterji. Tega mnenja so navadno tudi naša sodišča, katera v napačnem pojmovanju bistva carinskega posredovanja obsojajo carinske posrednike, češ, da v enem ali drugem primeru ne izpolnjujejo dolžnosti rednega trgovca ali špediterja. Tako naziranje ni točno ter je nasprotno carinskemu zakonu in pravilniku o carinskih posrednikih. Prvi namreč predpisuje, da mora carinsko deklaracijo podpisati ali uvoznik sam, ali za uvoznika in izvoznika — carinski posrednik.

Opisali smo, koliki nevarnosti lahko uide lastnik blaga, ako se pri carinjenju poslužuje večšega carinskega posrednika in kolikim materijelnim nevarnostim se izpostavi, ako izvršuje carinske formalnosti sam ali jih pusti izvrševati po manj izvežbanih lastnih uslužbencih, za katere jamči sam. Poslovanje carinskega posrednika je izraženo že v njegovem nazivanju — posrednik med stranko in carinskim oblastvom. Po pravilniku carinski posrednik niti ne sme na svoje ime voditi nobenega drugega obrata; tudi ne sme dobivati plače od kake družbe ali biti v službi pri privatnikih. Prepovedano mu je potemtakem voditi obenem špedicijske posle, čeprav so ti večkrat tesno spojeni

z ocarinjevanjem. Zakonodajec določa bistvo carinskega posrednika; zahteva od njega veliko strokovno znanje in dolgo prakso; ne želi pa, da opravlja tak koncesionirani posrednik še druge posle razen pristno carinsko-posredniških.

Državi, kar je državnega! Nikdo ni vezan dajati državi več nego predpisuje zakon. V carinskih zadevah je pa točno izvrševanje zakona vsled vsestranosti in kompliciranosti predpisov jako težavno in carinski organi, sami v dvomu, uporabljajo dosledno višje tarifne postavke v škodo uvoznikom in v korist državi, da se zavarujejo disciplinskih posledic. Tu je vsikdar na mestu izvežban carinski posrednik, da ščiti stranke pred previsokimi dajatvami ter jih obvaruje znatnega oškodovanja. Posebno je v našem carinskem zakonodajstvu še jako nepopolno in skoraj še niti ne začeto postopanje v očitnih carinskih tarifaričnih sporih, v katerih je uvrstitev predmetov v tarifo nejasna toliko carinskim organom samim kakor tudi posrednikom. Dosedanja praksa predpostavlja, da mora v teh sporih več vedeti carinski posrednik nego vsa carinska uprava: carinsko-kazensko postopanje se v takih primerih izroči večkrat manj izkušenim carinskim organom ter se stvar goni na višje instance ter s tem ne samo trati čas, marveč povzroča trgovcem in industrijem znatno škodo. Tarifarično sporni slučajji se morajo izločiti od carinsko-kazenskega postopanja. Kjer je vprašanje dvomljivo in sporno, ne sme biti kazni! Remedura v tem vprašanju je nad vse nujna ter upamo, da jo novi generalni direktor carin g. dr. Šmid čimprej obstini.

Hotel sem s predstojecimi vrsticami opozoriti čitatelje na našo posebno stroko — carinskih posrednikov ter objasniti naloge, dolžnosti in tudi — korist teh javnih činiteljev za vse one, ki imajo posla s carinarnicami. S temi pa ima posla skoraj vsakdo in se jim nekako s strahom približuje, ker se boji — visokih dajatev.

TOVORNINSKA DAVŠČINA V MARIBORU.

V soboto, dne 10. t. m. se je vršila pri velikem županu mariborske oblasti anketa o tovarninski davščini. Ankete so se poleg velikega župana mariborske oblasti udeležili zastopniki delegacije ministrstva financ v Ljubljani, Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Gremija trgovcev v Mariboru, splošne zveze obrtnih združenj v Mariboru in mestne občine mariborske. Zastopniki gospodarskih krogov so za preureditev te davščine, ki ima namen, da omogoči mestni občini mariborski z zidanjem stanovanjskih hiš ublažiti stanovanjsko budo, številne predloge, ki se tičejo na eni strani obsega davčne dolžnosti, na drugi strani pa preuvrstitve tarife za pobiranje te davščine. Mestna občina je imela dosedaj iz te davščine okroglo 700.000 Din dohodkov, preurediti jo pa namerava v toliko, da bi se dones približno podvojil. Izdelati namerava nov načrt, katerega predloži še tekom tega meseca občinskemu svetu. Zastopniki gospodarskih krogov v mariborskem občinskem svetu bodo torej imeli še priliko, da ob razpravi omilijo morebitne trdote, katere bi zale v načrt. G. veliki župan se živahno zanima za to akcijo in z vsemi močmi pospešuje njen namen, kljub temu pa je že na anketi pokazal umevanje tudi za

Olajšave za plačevanje občinskih doklad k trošarini na vino.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je na velika župana v Ljubljani in v Mariboru naslovila dopis, ki priznava izdatno olajšavo za vse gostilničarje in trgovce, ki plačujejo na državno trošarino na vino občinske doklade. Dopis se glasi sledeče:

»Ker so v zadnjih letih v posameznih občinah sklenjene občinske doklade k trošarini na vino dosegle že več sto odstotkov državne trošarine in se še vedno opaža tendenca porasta, nameravam radi manj ugodnih ekonomskih prilik čim najbolj mogoče uvaževati prošnje gostilničarskih združenj za olajšave pri pobiranju. Te prošnje, ki se čim dalje bolj intenzivno ponavljajo, stremijo v prvi vrsti za tem, da bi se vprašanje plačevanja občinskih doklad k trošarini na vino ločilo od vprašanja plačevanja državne trošarine in dovoljevalo, da bi plačevali gostilničarji občinske doklade šele, ko nastavijo posodo za točenje. Bila bi to napram pravilu nekaka odgoditev plačila in kar je najvažnejše, nekaka porazdelitev plačila na gotove roke.

Radi svoje akcesorične narave dosepejo občinske doklade v plačilo dejure sočasno z državno trošarino. Mišlim pa, da ta formalni argument nikakor ne izključuje, da bi se pobiranje reguliralo drugače, to pa tem manj, ker nimamo niti pozitivne zakonite določbe, niti kakega posebnega pravilnika, ki bi nas oviral. Olajšave v navedenem smislu torej brez dvoma niso nedopustne in pripravljem sem jih dovoliti navzlic temu, da bodo povzročale državnim organom več dela, proti dosedanji odškodnini 6% v vseh primerih, v katerih občinski odbori ne ugovarjajo. Na ta pogoj bi pa hotel vezati svoj pristanek radi tega, ker je stvar lokalnih faktorjev, da presodijo ali prenese občinsko gospodarstvo to olajšavo ali ne.

Prosim g. velikega župana, da izvo-

težnje goskodarskih krogov vsled česar pričakujemo, da se davščina preuredi tako, da ne bo preobčutno obremenila lokalne trgovine, obrti in industrije.

IZ SAVEZA TRGOVCEV V ZAGREBU.

Na seji Saveza trgovcev v Zagrebu, ki se je vršila dne 6. t. m., se je razpravljalo tudi o Centrali vseh trgovskih korporacij v Beogradu. Predsednik saveza je poročal, da je prizadevanje za osnovanje Centrale imelo v mesecu juniju t. l. lep uspeh, ker se je posrečilo ustanoviti v Beogradu zvezo trgovskih združenj. Vsled te ustanovitve je olajšana akcija, ker imamo za vsa številna srbska združenja sedaj zastopstvo, ki je pooblaščen, da govori in sklepa v njihovem imenu. Na seji se je sklenilo, da se skliče za 26. in 27. september t. l. konferenca vseh trgovskih zvez iz vse države. Ob tej priliki naj bi se ustanovila Centrala vseh trgovskih korporacij s sedežem v Beogradu. Na ustanovitev Centrale so pristale že vse trgovske Zveze, tako da bo imela konferenca v Osijeku samo nalogo, da določi še nekatere formalne podrobnosti, ki so potrebne za oživitvenje osrednje trgovske organizacije. S tem se bodo izpolnile splošne želje trgovskega stanu, ki nujno želi, da dobi v lastni Centrali zastopnika trgovskih interesov celokupne države.

li vsa županstva obvestiti o tej moji nameri v tem smislu, da sem pripravljen odrediti pobiranje občinskih določil k trošarini na vino povodom nastavljanja posod pri obrtniških zavezancih, če in kadar županstvo na osnovi sklepa občinskega odbora za to zaprosi. Na privatnike se seveda olajšave ne morejo nanašati.

Kakor čujemo, se večina interesentov ne zaveda dalekosežnosti konce-

sije, katero jim je z gornjim odlokot priznala finančna uprava. Do sedaj so interesenti samo v eni ali dveh občinah izposlovali, da so sklenile pobirati občinsko doklado k državni trošarini na vino še le ob nastavitvi sode za ločenje. Opozarjamo torej vse prizadete, posebno one, ki nimajo založnih kletij, da si izposlujejo v načelu dovoljeno ugodnost.

Poleg dogovorjenih obresti radi plačilne zamude tudi še višje (bančne) obresti iz naslova odškodnine.

(Iz sodne prakse.)

Slo je za postopno dobavo večje množine ovsca. Po pogodbi se je morala plačati vsaka dobava najkasneje 6 mesecev po nje prejemu in je bilo določeno, da se plačajo od kupnine po 5 odstotkov obresti od dne prejema ovsca pa do onega dne, ko se dobavitelju odda plačilo. Dobavitelj je pa dobil plačilo mnogo kasneje nego tekom dogovorjenih 6 mesecev, pa še tedaj samo glavnicu, ne pa tudi obresti, in sicer niti dogovorjenih 5 odstotnih obresti za prvih 6 mesecev od vsake dobave, niti nadaljnjih 6 odstotnih zamudnih obresti, ki mu pritičejo po čl. 287 trg. zak. kot trgovcu. Poleg in preko teh obresti zahteva pa še razliko med temi obrestmi in onimi višjimi obrestmi, ki jih je moral plačevati bankam, pri katerih si je za ta posel moral najeti kredit in ga je tožena stranka za to razliko s svojo zamudo oškodovala. — Tožena stranka pa trdi, da tožniku ne grede višje nego dogovorjene 5% obresti za ves čas od dneva dobave pa do dneva plačila.

Prvo sodišče je tožbenemu zahtevku v celoti ugodilo. — Od dneva 6 mesecev po vsaki dobavi je bila tožena stranka s plačilom v zamudi. Tožnik ima torej za prvih 6 mesecev po dobavi zahtevati pogojene 5% obresti, za nadaljni čas pa 6% zamudne obresti po čl. 287 trg. zak., ker je protokolaran trgovec in je zanj ta posel trgovinski posel. Tožnik zahteva pa tudi še obresti od zamudnih obresti in razliko med pogojenimi ter zamudnimi obrestmi in onimi višjimi obrestmi, ki jih je moral plačevati banki. Tožena stranka zagovor ne velja. V pogodbi je le rečeno, da plača tožena stranka tožniku 5 odstotkov obresti od dneva prejema ovsca do onega dne, ko se mu dobava izplača. Ker pa je v prejšnjem odstavku rečeno, da se morajo računati plačati najkasneje 6 mesecev po prejemu ovsca, sledi iz tega, da so se 5% obresti določile le za dobo prvi 6 mesecev od dneva prejema ovsca, da pa ni nič omenjenega glede obresti za čas po preteku teh 6 mesecev. Ker tožena stranka računa tekom teh 6 mesecev ni plačala, je stopila po preteku 6 mesecev v zamudo in teko od tega dne dalje 6% zamudne obresti. Obresti od pogojenih 5% in zamudnih 6% pa tožnik za čas od dneva sprejema tožbe po toženi stranki nima pravice zahtevati po čl. 287 trg. zak. Pač pa mu grede te obresti po 6% po določbah § 3, t. b zakona z dne 14. aprila 1868, drž. 62, in z dne 15. maja 1885, drž. 77, od dneva sprejema tožbe naprej.

Vprašanje pa je, ali ne pristojijo tožniku pravkar omenjene obresti od zamudnih obresti in pa razlika do višjih, banki plačanih obresti iz naslova odškodnine. Trgovinski zakon o tem, ali se ima v primeru zamude pri plačilu pravica do odškodnine, ne določa ničesar. Kajti čl. 283 trg. zak. ustanavlja le, kakšno odškodnino more zahtevati oni, ki ima pravico do odškodnine. Vprašanje pa, kdaj ta pravica komu pristoji, se mora rešiti po § 1291 in sl. občega državlanskega zakonika. Tu pa § 1333 sicer res izreka, da se škoda, ki jo je dolžnik napravil upniku z zamudo plačila dolžne glavnic, določa z zakonito določenimi obrestmi. Ta predpis pa ustanavlja le načelno najmanjšo odškodnino, ki gre vsakemu upniku radi plačilne zamude. Določa namreč, da ima vsak upnik, ki pravočasno ne dobi plačila, redno najmanj toliko škode, kolikor bi mu ona glavnic prinesla zakonitih

obresti od dneva zamude naprej. Te škode upniku ni treba dokazovati, ker že zakon sam določa, da gre pri vsaki plačilni zamudi odškodnina v izmeri zakonitih obresti. Nikakor pa ta določba ne izključuje uveljavljanja še nadaljne, višje škode, ki je z zamudo v plačilu morda še nastala. Kake posebne dolžnikove krivde za to višjo škodo ni treba dokazovati, ker je njegova krivda že v plačilni zamudi. Pač pa je treba posebej dokazati to višjo škodo in seveda tudi vzročeno zvezo, da je ta višja škoda nastala radi zamudnega plačila. To višjo škodo, povzročeno s tem, da tožnik po pogodbi ni mogel vrniti banki posojila za ta posel in da je moral plačevati ji toliko višje obresti (provizije), je pa tožnik dokazal.

Prizivno sodišče prizivu tožene stranke ni ugodilo. Po pričah in knjigah je dokazano, da je dobil tožnik pri banki kredit v svrhu ovsene nabave in da so se bankam plačevale obresti in provizije daleč nad 5 in 6%. Skrb rednih trgovcev je torej bila, da kupnino čim prej dobijo in da bančni kredit čimprej poravnajo. Tega kreditnega položaja in teh pogojev sta se stranki gotovo zavedali, ko sta dogovorili, da se računati za oves plačajo najkasneje v 6 mesecih po prejemu ovsca, da se od dneva prejema do izplačila plačajo 5% obresti in da se obresti plačajo pri vsakokratnem izplačilu kupnine. Ni dvoma, da sta stranki strogi rok 6 mesecev za plačilo s 5% obrestmi določili prav radi tega, da se tožnik obvaruje nadaljne in večje škode po bančnih obrestih in provizijah. Iz tega sledi, da je bila tožena stranka striktno dolžna plačati kupnino s 5% obrestmi v roku 6 mesecev po prejemu ovsca, sicer je padla v zamudo, ki po čl. 354 trg. zak. upravičuje nemudno stranko, da zahteva odškodnino v okviru čl. 283 trg. zak. Da bi se bil tožitelj odpovedal tej odškodnini, v katero spadajo tudi vsi izdatki, ki mu jih je zamuda povzročila, t. j. višje bančne obresti in provizije, ni posneti niti iz pogodbe niti vobče iz pravnih podatkov.

Revizijsko sodišče je pa reviziji tožene stranke ugodilo in prizivno sodbo tako spremenilo, da je priznalo tožniku samo 5% obresti, od teh obresti pa 6% zamudne obresti od dneva vročene tožbe. — Po pogodbi se je tožena stranka sicer res obvezala, da plača kupnino v 6 mesecih po prevzemu ovsca. Toda ne sme se prezreti, da se je v pogodbi dogovorilo, da se kupnina obrestuje s 5% obrestmi od dneva prevzema pa vse dotlej, da se plača kupnina. Vse, kar ima tožena stranka plačati od dne prevzema ovsca dalje do plačila, je torej v pogodbi točno določeno. Pogodba v tem pogledu nič ne razlikuje, da-li se plača kupnina v teku 6 mesecev po prevzemu ovsca ali pa še-le po preteku te dobe, nego določa 5% obresti za vso dobo od prevzema do plačila. Bila je tožnikova stvar, da si za primer netočenega plačila zagotovi v pogodbi višje obrestovanje. Ko je to opustil, nima pravice, na temelju čl. 354, 283 trg. zak., kakor meni pobijana sodba, zahtevati višje obresti nego so bile dogovorjene. Kajti ne glede na to, da se po § 1333 obč. drž. zak. plačuje škoda, ki nastane z zamudo v plačilu dolžne glavnic, z zakonitimi obrestmi, sta stranki v pogodbi še posebej točno določili, kaj mora tožena stranka v primeru zamud poleg kupnine plačati. Zato tožitelj ne more zahtevati več, nego si je izgovoril v pogodbi.

Grede mu torej le 5% obresti od kupnine od dneva posameznih dobav ovsca do izplačila kupnine. Od dneva vročene tožbe pa sme zahtevati tožnik po § 3 b) zakona od 14. junija 1868, drž. 62, in čl. 287 trg. zak. 6% obresti od zapadle obrestne terjatve.

R. St.

Trgovina.

Bojkot ogrskih trgovcev za čehoslovaško blago. Zveza ogrskih trgovcev Lloyd v Gijör je na zadnji seji sklenila pozvati vse trgovce, naj stornirajo svoja naročila na Čehoslovaškem. Svoj sklep utemeljuje z sistematizacijo agrarnih carin čehoslovaških. Zveza je obenem pozvala ogrsko-čehoslovaško trgovsko zbornico, da organizira boj proti čehoslovaškim agrarnim carinam.

Dopisovanje z inozemskimi konzulati. V zadnjem času se vedno bolj ponavljajo slučaj, da privatniki pošiljajo inozemskim konzulatom razna vprašanja, ne prilagajo pa za odgovor vsrečne vsote za poštnine v gotovini ali znamkah. Inozemski konzulati vprašanj brez priložene poštnine ne rešujejo, vsled česar nastajajo interesentom neprilike. Opozarjamo vse interesente, ki polagajo važnost na to, da dobe odgovor na vprašanja, katere pošiljajo inozemskim konzulatom, naj prilože vprašanjem vedno tudi znamke za odgovor.

Velesojem v Pragi. V času od 29. avgusta do 5. septembra t. l. se vrši v Pragi jesenski velesojem. Prostori za letošnji velesojem so se morali precej povečati, ker je prijavo udležbo večje število razstavljalcev.

Prizadevanje Italije za povzdigo izvoza. Dne 8. julija t. l. se je v navzočnosti ministrskega predsednika otvoril zavod za pospeševanje izvoza. Slavnostni govor je imel predsednik zavoda, ki je uvodoma pojasnil naloge in namene, katere je zavod prevzel in v nadaljnjih izvajanjih naglašal, da ne sme nikdo v inozemstvu biti neveljen vsled novih dokazov o življenski svežosti Italije. Ako druge države hočejo, da kupujemo od njih petrolej, premog, bombaž, les itd., morajo po njegovem mnenju v izdatnejši meri pospeševati tudi italijanski izvoz. Ako zapira inozemstvo vrata našim izdeljenikom, mora sprevideti, da moramo povišati izvoz, ako hočemo doma preživeti vedno naraščajoče prebivalstvo. Ako države, katerim smo dolžni, hočejo, da bo Italija izpolnila svoje obveznosti, se morajo zavedati, da je to mogoče le, ako dvignemo izvoz. Govoril je končno tudi ministrski predsednik Mussolini sam in razložil metode, katerih se bo zavod držal pri izpolnjevanju svoje naloge.

Industrija.

Mednarodna konferenca usnjarske industrije. Koncem meseca julija t. l. se vrši v Londonu mednarodna konferenca usnjarske industrije, katere se udeležijo zastopniki usnjarske stroke iz vseh evropskih držav.

Tovarna vagonov in lokomotiv v Kraljevem. Prometni minister je te dni podpisal razpis, s katerim odreja ustanovitev velike tovarne vagonov in lokomotiv v Kraljevem. Z deli za zgradbo tovarne prično najbrže že tekom meseca julija.

Obrt.

Oddaja kolodvorske restavracije na Pragerskem v zakup. Dne 3. avgusta t. l. se vrši pri direkciji državnih železnic v Ljubljani licitacija za oddajo kolodvorske restavracije na Pragerskem v zakup za dobo 3 let.

Čevljarski protestni shod v Sarajevu. Preteklo nedeljo se je vršil v Sarajevu protestni zbor čevljarjev proti konkurenci, katero jim povzročajo inozemske tovarne. Na shodu so se sprejele sledeče resolucije: 1. da se inozemskim tovarnam čevljev izdane dovoljenja revidirajo, 2. da se ob sklepanju trgovskih pogodb z inozemskimi državami uvoz čevljev kontingentira in kontingent omeji na minimum, 3. da se poviša carina na uvoz čevljev in da se zniža carina na usnje,

4. da se inozemskim tovarnam zabrani stvarjanje delavnice za popraviljanje čevljev in 5. da se ukinejo čevljarske delavnice pri državnih oblastvih in končno znižajo preobčutna davčna bremena.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju dne 30. junija t. l. za 5493 milijonov bankovcev v obtoku. Tekom zadnjih osmih dni meseca junija se je obtok bankovcev znižal za 769.300 Din.

Carina.

Minimalna carina za blago, uvoženo iz angleških kolonij in dežel, ki so pod angleškim protektoratom. Minister za finance je odredil, da se od 19. junija t. l. dalje pobira za blago, ki prihaja v našo državo iz angleških kolonij in dežel, ki so pod angleškim protektoratom, carina po minimalni carinski tarifi.

Carinske konference. Pred leti so se ob splošnem zanimanju interesentov vršile na sedežih carinarnic carinske konference, ki so imele pred vsem namen poživiti stike med carinskimi organi in interesenti v tem smislu, da bi na eni strani informirale carinske organe o težnjah interesentov, na drugi strani pa so nudile carinskim organom možnost, da pojasnijo in utemelje tudi s svoje strani carinsko prakso in s tem olajšajo carinsko poslovanje sebi in interesentom. Zanimanje za carinske konference je tekom časa pojenjalo, ker carinske oblasti niso upoštevale predlogov, sklepov in želj, izraženih na teh konferencah. Nazadnje se gospodarski krogi konferenc sploh niso več udeleževali. Generalna direkcija carin je sedaj odredila, da se ponovno vrše carinske konference, ker smatra, da so največje važnosti, tako za interesente, kakor za carinske uradnike. Ako pa hoče, da bodo imele kak uspeh, se hoče morala vsekakor brigati ne le za to, da se konference sploh vrše, ampak tudi za to, da se bodo predlogi, ki se bodo stavljali na konferenci, vsaj reševali in po možnosti tudi upoštevali.

Davki in takse.

Davki Trboveljske premogokopne družbe v l. 1925. Iz poslovnega poročila te družbe posnemamo, da je v l. 1925 producirala 1.518.550 ton premoga, 1930 vagonov cementa in 806 vagonov apna. Kosmati dobiček družbe v l. 1925 je znašal 94 milij. dinarjev, ki je pa obremenjen s stroški za plače v znesku 6.6 milijonov dinarjev, z izdatki za socialna bremena v znesku 11 milijonov dinarjev in z davki in raznimi davščinami v znesku 37.5 milijonov dinarjev, dočim znašajo celokupni odpisi komaj 1.2 milijona dinarjev. Vest, ki je pred kratkim krožila po časopisju in katero smo priobčili tudi mi, da je družba plačala v l. 1925 samo 27.7 milijonov dinarjev davkov, ni pravilna, ker se nanaša ta vsota na davčno plačilo v l. 1924. Davčno breme, katero nosi družba, v polnem obsegu upravičuje ugotovitev poslovnega poročila, da je davčna obremenitev tako zelo občutna, da bi bil že skrajni čas, da se novi davčni zakon, ki se je predložil Narodni skupščini in kateri bi prinesel za družbo vsaj nekaj olajšav, čimpreje uveljavi.

Oprostitev flobertov od monopolske takse. Minister vojne in mornarice je odredil, da se od flobertov s kalibrom 6 mm ali manj ne pobira monopolska taksa. Isto velja za zračne puške in puške na peresa. Plačevanja monopolske takse oproščene puške se smejo uvažati brez dovoljenja ministrstva vojske in mornarice.

Odmera dohodnine in rentnine za cenilni okraj Maribor-mesto. Davčno okrajno oblastvo v Mariboru je dovršilo odmero dohodnine in rentnine za l. 1926 in razgrnilo predpisne izkaze, katere morejo davkoplačevalci vpogledati v roku od 15. do 29. julija t. l. Prizivni rok potéče dne 13. avgusta t. l. O predpisu dohodnine dobijo davkoplačevalci še posebna obvestila.

Promet.

Zvišanje železniške tarife na Poljskem. Po časopisnih poročilih zviša Poljska s 1. avgustom t. l. železniške tarife za 25 odstotkov.

Naročilo lokomotiv v Nemčiji. Prometni ministerstvo je na račun reparacij naročilo v Berlinu dvajset brzovoznih lokomotiv.

Čehoslovaška ne zviša železniške tarife. Pred kratkim je krožila po časopisju vest da namerava Čehoslovaška povisati železniške tarife za eno tretjino. Uradni krogi te vesti zanikajo in navajajo, na sploh ne mislijo na kako povisjanje.

Železniška zveza Postojne z Gorico. — Italijanska železniška uprava pospešuje dela za zgradbo železniške proge Postojna—Ajdovščina. S tem bi pridobila Postojna direktno železniško zvezo z Gorico, ker se je železnica med Ajdovščino in Gorico zgradila že v predvojni dobi. Nova proga bo imela velik pomen za gospodarski razvoj krajev med Postojno in Ajdovščino.

Povišanje voznih cen za potniški in prtljažni promet na Ogrskem. Z veljavnostjo od 1. julija t. l. so se za 15% povisale vozne cene ogrskih državnih železnic v tarifi za direktno odpremo potnikov in potniške prtljage v prometu med postajami nemških, čehoslovaških, avstrijskih in ogrskih železnic na eni in med postajami bolgarskih in orientalskih železnic ter Carigradom preko Poljske in Rumunije na drugi strani.

Prva železnica v Albaniji. Albanija je edina država v Evropi, ki nima nobene železniške proge. Albanska vlada se je sedaj odločila, da zgradi z inozemskim posojilom prvo železniško progo iz Drača v Tirano (44 km) z normalno širino železniškega tira.

RAZNO.

Opozorilni signal na avtomobilih v občini nima prijetnih glasov. Posebno pri živahnem prometu gre tulenje, regljanje, lajanje, živžiganje itd. pasantom pošteno na živce. Nekemu nemškemu inženjerju stvar ni dala miru. Trudil se je, da ta prometni nedostatek ublaži. V duhoviti kombinaciji je mož konstruiral avto-signal, ki sproži, kadar treba, gramofonsko ploščo in skozi rog se glasno sliši svarilni »Pozor« oziroma: »Halo«, »Achtung« itd. Svarilni glasovi so lepo ubrani in ne žalijo ušes; so jasno razumljivi in svarijo občinstvo brez hrupa in trušča. Ko se je po berlinskih ulicah pred kratkim pojavil prvi tak avto z gramofonskim signalom, je šlo za propagandno predstavo te novosti, ki si jo je prisvojila neka znamenita tovarna avtomobilnih vozil. Kmalu je bilo več takih voz na cesti in danes ni nič nenavadnega, če te avtomobil že z daleka prijazno posvari z glasnim: »Bitte«, »Platz«, »Achtung«, »Hallo« itd. Reklama se bo seveda tudi poprijela novotarije in kmalu bodo na glas oznanjali izdelki posameznih podjetij svoje vrline kar med vožnjo radovednemu občinstvu. Te vrste reklame še v Ameriki ne poznajo. — K. T.

Dohodki državnih monopolov. V proračunski dobi 1925-1926, to je v času od 1. aprila 1925 do 31. marca 1926 so znašali dohodki monopolne uprave 2503 milj. dinarjev. V prejšnji proračunski dobi so dosegli 2357 milj. Din, narasli so torej sedaj za 146 milj. Din. Na posamezne monopolne predmete se razdele dohodki sledeče: tobak 1698.2 milj. Din (prejšnja doba 1608.9), sol 359 (301) milj. Din, petrolej 135.1 (145.4) milj. Din, vžigalice (143.5 (153.9) milj. Din, cigaretni papir 141.3 (130.1) milj. Din, razni donosi 7.7 (7.6) milj. Din. — Poraba tobaka se je v pretekli proračunski dobi zvišala za 90 milj. Din in soli za 58 milj. Din. Tudi ostali predmeti izkazujejo porast donosov, znižal se je edino donos vžigalic.

Vinska letina v severni Dalmaciji. — Vinska letina v severni Dalmaciji, kjer je vino glavni dohodninski vir, vstred deževnega vremena ne kaže najbolje. Sad je sicer zdrav, a med jagodami se stvarja nebroj zrnatih jagod, ki odpadajo. Škropljenje se neprestano ponavlja, ker se vinogradniki boje, da bi se končno ne pojavila peronospora.

Dohodki prebivalstva v Nemčiji. Oena dohodkov prebivalstva v Nemčiji je predmet živahnega razmotrivanja v nemški javnosti. Ocene so jako različne. Predvojnne dohodke je, n. pr. bivši državni finančni minister dr. Helfferich ocenil na 40 do 41 milijard mark, dočim jih je cenil bivši kancler dr. Luther v zagovoru pred komitejem, ki je razpravjal o Dawesovem načrtu, samo na 25 milijard. Pred kratkim so krožile po nemškem ča-

sopisju različne ocene o dohodkih leta 1925. Državna zveza nemške industrije jih je ocenila sledeče: dohodki delojemalcev 33—36, dohodki samostojnih podjetnikov in prostih poklicev 8—10, glavnična renta ¼—⅓ in drugi dohodki 1 milijardo državnih mark, skupaj 43—48 milijard. Vodilne organizacije delojemalcev ugovarjajo tej oceni in navajajo, da so dohodki samostojnih podjetnikov prenikzo cenjeni, in da so znašali celokupni dohodki 52—60 milijard. Približno na isto vsoto cenijo dohodke državni statistični urad, ki navaja v časopisu zavoda za proučevanje konjunktura, da so znašali nemški dohodki 50—55 milijard.

Delavske razmere v Rumuniji. Mednarodni delavski urad objavlja statistične podatke v delovnem času v Rumuniji. Podatki zadevajo 554 industrijskih podjetij, v katerih je zaposlenih 143.695 delavcev, to je preko polovice vseh rumunskih industrijskih delavcev. Osemurni delavnik je uveden v 281 podjetjih z 89.859 delavci, dočim se v 273 podjetjih s 45.169 delavci dela preko osem ur. 63 odstotkov delavcev v veleindustriji dela osem ur na dan, 6 odst. manj in 31 odst. več. V 181 podjetjih se stalno dela tudi ponoči, v 32 podjetjih pa začasno. 109 podjetij dela pa z dvema šihntama, 58 podjetij, to so rudniki, pa celo s tremi šihntami.

Borza dela v Mariboru. Od 4. do 11. t. m. je iskalo dela 716 moških, 456 ženskih, skupaj 1172 oseb. 901 moškim in 246 ženskim, t. j. 1147 osebam je bilo delo ponujeno. V 69 slučajih (33 moških 36 ženskih) je borza posredovala uspešno. Odpotovalc je 8 moških, 5 ženskih, skupaj 13 oseb, odpadlo je 92 moških, 1 ženska, t. j. 93 oseb. Za Francijo se išče 500 poljskih delavcev, 50 rudarjev, 10 kamnosekov. Za tovarno vagnov Kruševac v Srbiji se išče 20 ključavničarjev in 20 mizarjev. — Pri ženskem oddelku se iščejo natakariče in navadne delavke.

Po svetu. — V Pragi so napravili 120 metrov dolge kolotočne stopnice, ki zamorejo višinsko razliko 35 metrov. Na dve minuti prevedejo stopnice 200 oseb, na uro torej 6000; stroški so stali 600.000 Kč, hoja gor in dol stane pol Kč. Stopnice je zgradilo društvo nekdanjih vojnih ujetnikov in jih to društvo tudi oskrbuje. Prej je bila tam žična železnica, ki se pa ne splača tako kot stopnice. Stopnice vodijo gor na višino Belvedere, in ker je tam dosti sportnih prostorov, upajo na precejšnjo rentabiliteto. — Na ameriških vremenskih opazovalnicah spustijo vsak dan zjutraj ob 7. uri **aeroplane v zrak**, ki merijo temperaturo in zračni pritisk v velikih višinah in tako pomagajo pri napovedovanju vremena. — Moderne angleške **bojne ladje** imajo manjšo hitrost kakor prejšnje, samo 21 milj = 39 km. Dimnikov ni, krov se borablja večinoma samo za odhod aeroplanov in je gladek. Aeroplane lahko pogreznje pod krov; ko je treba odleteti, jih dvignejo na stojalo in jih od tam odstrelijo. Nove bojne ladje so po 250 m dolge, 35 metrov široke in gredo 10 metrov globoko.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 12. julija 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 72, bl. 73.50; Loterijska državna renta ult. dec. den. 306; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 194, zaklj. 194; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 175, bl. 195; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 862, bl. 867; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 85, bl. 90; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 338, bl. 365; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 103, bl. 103, zaklj. 103.

Blago: Bukova drva, zdrava, 1 m dolžine, letošnje sečnje, fco nakl. post. 50 vag. den. 17, bl. 17, zaklj. 17; hrastova, meterska, sveža drva, do 20 % okroglice, fco nakl. post. 3 vag. den. 13, bl. 14, zaklj. 13; smrekovi hlodi, I., II., od 25 cm prem. naprej, dolž. od 4½—6 m, fco vag. namembna post. Gorenjsko 7 vag. den. 235, bl. 240, zaklj. 235; pšenica bačka, 76, 2%, fco vag. nakl. post. 2 vag. den. 310, bl. 310, zaklj. 310; pšenica nova bačka, 76, 2%, za avgust, fco vag. nakl. post. bl. 270; koruza, fco vag. nakl. postaja bl. 182.50, koruza, fco vag. Ljubljana bl. 220; ječmen, letni, fco vag. nakl. post. bl. 170; oves rešetani, fco vag. nakl. post. bl. 190; otrobi drobnji, fco vag. nakl. postaja bl. 110; Otrobi srednji, fco vag. Domžale bl. 150; ajda domača, fco vag. slov. postaja bl. 250; fižol beli banat, fco vag. nakl. postaja bl. 160; fižol mandalou, fco vag. Postojna bl. 280; riž splendor, v vrečah, brutto za netto, fco skladišče Ljubljana bl. 680.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Govedina po mesnicah: 16 do 19 Din, na trgu I. vrsta 18, II. vrsta 15 Din, jezika 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, jeter 18—19, ledic 15—19, možganov 18—19 Din kilogram. Teletina: 17—20, jeter 26—30 in pljuč 20 Din. Svinjina 22—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledice 25, glave 7.50—10, slanina 20—22, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30—32, jezika 35 Din za kilogram. Košunovo meso 13—14, konjsko meso 6—8. Klobase krakovske in debrecinske 45, hrenovke, safalade in posebne 35, pol prekajene kranjske klobase 32—35 in prekajena slanina 28—30 Din kilogram. Perutnina: piščanec majhen 12—15, večji 16—20 Din, kokoš 30—40, petelin 30—35, domači zajec 10 do 30 Din. Liter mleka 2.50—3, kg surovega masla 40, čajnega 50—55, kuhane masla 45, bohinjkega sira 38, sirčka 9—10 Din. Kg belega kruha 6.50, črnega 5.50 in rženega 5.50. Kg hrušek 6—16, češčenj 3—9, suhih češpelj 10, breskev 16, marelic 12—16, orehov 12 in luščenih orehov 30—32 Din. Liter rudečih jagod 5, črnih 1.50—2 Din. Špecerijsko blago: kava od 48—76, pražena 56—100, kristalni sladkor 13.50, v kockah 15.50, riž 8—12, sol 3.50—4.25, testenine 10—12, čaj 75 Din za kg. Liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kizla 4.50, navadnega 2.50 Din. Mlevski izdelki: kg pšenične moke št. 0 6.25, št. 1 5.75, št. 2 5.50, št. 3 5, št. 4 4, kaše 6—7, ješprenja 6—8, ješprenjčka 10—13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50—4, koruznega zdroba 4—5, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke 8—9 in ržene moke 5 Din. — Zito: 100 kg pšenice 355—370, rži 250—280, ječmena 230—260, ovsa 240—260, prosa 270—290, koruze 230—240, ajde 310—320, fižola ribničana 350, prepelničarja 350, graha 400—500 in leče 600 dinarjev. 100 kg trboveljskega premoga 43.50, m³ trdih drv 150, mehkih 75 Din. 100 kg sena 75—100, slame 50 Din. — Zelenjava: Kg solate 2.50—4, zgodnjega zelja 4, kislega 2.50—3, hrovtja 4, karfiol 6—7, kolerabič 2.50—3, špinače 5 do 6, paradižnikov 8—10, kumar 10, buč 10, graha v stročju 1.50—2, luščenega 3 do 4, fižola v stročju 4.50—6, čebule 5, česna 10, krompirja novega 1.50, repe 1.50, kisle repe 2—2.50, korenja 1.50—6, zelenjave za juho 6 in paprike 40 Din.

Mariborski trg 10. julija 1926. Kljub slabemu vremenu je bilo na trgu zelo živahno. Na trg je došlo 22 voz s 53 zaklanimi prašiči, 18 s krompirjem in drugo zelenjavo, 10 s sadjem, 5 z lončeno in leseno roko. Slaninarji so prodajali svinjino po 10 do 27 Din za kg na drobno, 15 do 17 Din kg na debelo; domači mesarji pa so ostali pri prejšnjih cenah.

Perutnina in domače živali. (Okoli 500 komadov.) Cene so bile za piščance 10—25, za kokoši 30—50, za race in gosi (mlade) 30—50, za stare 80—100, za domače zajce 6—30, za mlade angora zajce 20 Din za kozličje 50—75. **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice.** Krompir stari 0.75—1.75, novi 2—4, fižol v stročju 5—6, grah v stročju 4, kisl zelje 2—3, kisl repa 1.50—2, paradižniki 10—12, čebula 3—5, česen 10—18 dinarjev kg, karfiol 1.50—7, sveže zelje, ohrovt in glavna solata 1—2, kumarice 2—4 Din komad, solato 0.25—1 Din kupček, jajce 0.75—1.25 Din komad, mleko 2—3, smetana 12—16, oljčno olje 28—40, bučno olje 18—22 Din liter, maslo 40—44, kuhano 46, čajno 50 Din kg. Črešnje so precej pojenjale 2—4 Din liter, ciziroma 4—10 Din kg, breskve 20, marelice 14—15, smokve 18, hruške 6 do 12 Din kg, zagode 10—12, maline 10, borovnice 2—2.50 Din liter, ringloti 8 dinarjev kg. Južno sadje, ki prihaja iz Banata in ki je po kakovosti boljše od goriškega, se prodaja na Aleksandrovi cesti navadno ceneje kakor na glavnem trgu. Pomaranče 1—4, limone 0.50—1 dinar komad. **Lončena in lesena roba.** To pot je bilo na trgu zelo veliko pletenih košar, jerbasesv, peharjev in malih kadi. Brezove metle so stale 2.25—5 Din, lesene grablje 8—10, lesene vile 10—14, cepeci 12—15 Din komad.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejem, dne 9. VII. 1926 se je pripeljalo 233 svinj, 4 ovce, 2 koze. Cene so bile sledeče: Mlade prašiči 5—6 tednov stari 100—150 Din komad, 7—9 tednov stari 110—220, 3—4 mesece stari 350—380, 5—7 mesecev stari 420—480, 8—10 mesecev stari 550—580, 1 leto stari 1200—1300, 1 kg žive teže 10.50—12.50, 1 kg mrtve teže 15—17, koze komad 165 Din. Prodalo se je na sejmu 159 prašičev.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 8. t. m. je bilo 6 voz sena in 5 voz slame, v soboto pa je bilo 23 voz sena in 3 vozovi slame na trgu, radi česar so tudi cene popustile. Seno se je prodajalo po 50 do 82.50, slama pa po 35—37.50 Din 100 kg, oz. 1.50—2 snop.

Kovinski trg v začetku julija. Poročila iz Amerike pravijo, da se je veselje do nakupa jeklenega blaga v zadnjem času nekoliko poživilo, in se glasijo splošno zelo optimistično. Zlasti železnice so veliko naročile in so rekly, da bodo še. Znižanje cene za surovo železo je imelo za posledico večje povpraševanje po njem in je za tretje letošnje četrtletje že veliko naročil. Tudi glede surovega železa se glasijo poročila o bodočnosti prav ugodno. — V Evropi stara mrtvičnost in se Evropa kar zdramiti ne more iz nje. Gospodarski pogoji ne zaznamujejo nobenega koraka do zboljšanja; nasprotno, staro zlo se pojavlja zmeraj na novo. Na Francoskem je finančni in torej tudi gospodarski položaj slejkoprej neurejen, o bodočnosti se ne more še nič reči. Rudarski štrajk na Angleškem divja še kar naprej in je jasno, da to na trg močno vpliva. — Evropski eksportni trg ne izkazuje nobene velike spremembe, tudi kar se tiče cen. Na svetovnem trgu se javlja zmeraj bolj vpliv Nemčije. Francoske tovarne imajo dosti naročil in morejo dobavljati le na daljši termin. To velja tudi za saarske in luksemburške tovarne. Belgijske tovarne pa trenutno niso več tako dobro zaposlene in se občuti celo pomanjkanje novih naročil. Glavni vzrok temu je kolebanje frankovega kurza. Anglija je iz svetovne trgovine izločena, angleška produkcija trpi na velikem pomanjkanju premoga. Zato ni čudno, da imajo Nemci zmeraj večje uspehe. Domači nemški trg je tako kot prej zelo mlačen in dobavijo zato Nemci blago lahko takoj. Cene na eksportnem trgu se niso dvignile. Prvič pritiskajo nanje Francozi, drugič pa tudi povpraševanje konsumentov ni tako močno, da bi se mogle utrditi. Producenti upajo na jesenske mesece, da se bo kaj zboljšalo. Francija mora začeti z urejeno finančno politiko, obremenitev producentov se bo izrazila v zvišanih produkcijskih stroških. Cene proti koncu junija: železo v palicah 4 funti in 15 šilingov, valjana žica 5/9, surova pločevina 5/4, srednja 6/12, fina 8/9. — Na angleškem trgu nič novega, položaj je slejkoprej skrajno neugoden, pomanjkanje premoga se pozna povsod, cene se dvigajo od dne do dne. Cleveland št. 3 je prišel

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Čočna
in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

proti koncu junija že na 81 šilingov, št. 4 na 80. Cena hematita je pa stabilizirana, dokaz, da je zalog še razmeroma dosti. Gotovo je, da bodo šle te visoke cene takoj po končanem štrajku navzdol; saj so povzročene samo po majhnih zalogah in po slabih izglekih za bodočnost. Angleška majska produkcija zaznamuje napram oni v aprilu izredno nazadovanje: surovega železa so napravili samo 88.000 ton, v aprilu 539.000, jekla 57.000 ton napram 681.000 tonam v aprilu, od 469 plavžev jih dela samo 23. — Splošnosti o francoskem železnem in jeklenem trgu smo že povedali; razveseljivega ni dosti. Večno kolebajoči frank sili konsumente k največji opreznosti, a tudi producenti so zelo oprezni, v čemer jih podkrepi še dobra zaposlenost. Cena surovega železa je ostala s 460 franki nespremenjena; ta notacija pomeni v primeri z inozemskimi cenami diferenco

50 frankov v korist francoskim konsumentom. Hematit so sedaj v juliju najbrž za 45 frankov podražili. Povpraševanje po valjanem blagu je dobro, cene so trdne. Glede pločevine javljajo močno belgijsko konkurenco. — O Belgiji, Luksemburški in Saarski velja to, kar smo povedali pri splošnem evropskem pregledu. — Nemška produkcija je bila v maju nekoliko večja kot v aprilu; surovo železo 736.000 in 668.000 ton, jeklo 900.000 in 868.000 ton. Kupčija je bila taka kot v tednu prej. Zveza surovega železa je podaljšana za nadaljnjih 5 let; zveza surovega jekla je doslej veljavno omejitve produkcije nadalje znižala, od 35% na 32½%. — Na Češko-slovaškem nič novega, zlasti o kakšnem poživljanju kupčije ni govora. Predlog o stavbnem zakonu so preložili na jesen; to se pravi, da letos železna industrija z večjimi naročili, izvirajočimi iz stavbnega

gibanja, ne more več računati; takrat bo že prepozno, ko bo zakon sprejet, če bo sploh sprejet. Tudi v eksportni trgovini se razmere niso zboljšale. — Prav tako zelo neugoden je položaj ruske železne industrije. Večkrat smo že govorili o prizadevanju ruskih vladnih krogov, da dvignejo produkcijo in zlasti, da znižajo cene. V zadnjem času prihajajo iz Rusije poročila o tvorbi sindikata, ki naj na eni strani prodaja izdelke tovarn, na drugi strani naj pa zalaga tovarne s potrebnim materialom. To pa, kar smo svoj čas poročali o novih odkritjih železa pod zemljo v guberniji Kursk, koja odkritja so večja kot vse druge evropske železne zaloge, to je še godba bodočnosti. Brez izdatne udeležbe tujega kapitala na dvig onih ogromnih zakladov ni mogoče misliti. In tudi, če bi bil kapital takoj pri rokah, bi do časa izkoriščanja preteklo še mnogo vode.

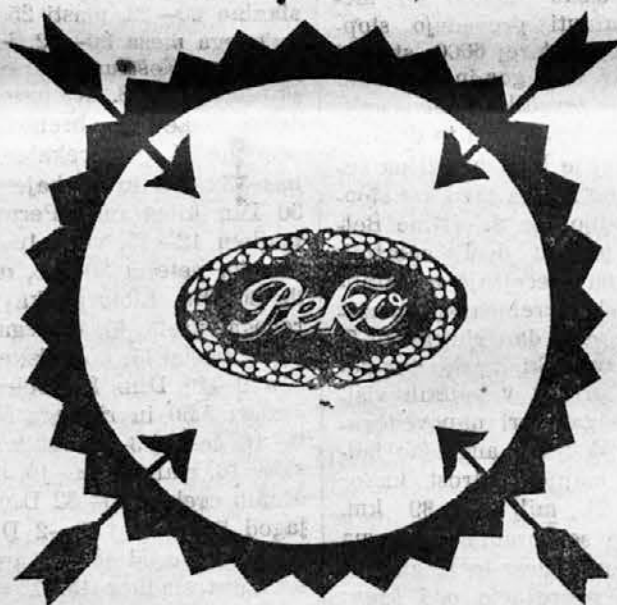
DOBAVA, PRODAJA.

Dobava raznega blaga za direkcijo drž. železnic v Ljubljani. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani se vrše v prvi polovici meseca avgusta t. l. licitacije za dobavo 1500 m² steklenih plošč za okna (dne 13. avgusta t. l.) za dobavo 2000 brezovih metel, 7000 pol gladilnega platna št. 00-3, 200 doz sidola po ¼ kg in 200 l denaturiranega špirta (dne 13. avgusta t. l.), za dobavo zaporniškega materiala (dne 11. avgusta t. l.), za dobavo 25.000 kg bukovega oglja (dne 11. avgusta t. l.), za dobavo 3500 kg raznega kleja (dne 12. avgusta t. l.) in za dobavo 5000 kg karbolineja (12. avgusta t. l.). Splošni in specialni pogoji so interesantom na vpogled pri ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Prodarna čevljev PETER KOZINA & KO.

TRŽIČ

PRODAJA
od danes naprej
svoje izdelke
po znatno
znižanih cenah

PRODAJA
od danes naprej
svoje izdelke
po znatno
znižanih cenah

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček, zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

KJE SE KUPI?
Le pri trdkli
Josip Petelinč
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk **Grüner - Adler - Phönix**. Istolem posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Ponk o vezanju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Galanterija

ter modno biago, pletenine, nogavice, sukanec, vezanine, gumbice, modae, biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože jedilno orodje, škarje itd. vse to se dobi najugodnejše pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko. Na malo.

Trgovci, inserirajte v Trgovskem listu!

Najboljša še vedno **PUCH-kolesa!**
Solidne cene! Plačljivo na obroke!
IGN. VOK, Ljubljana - Novo mesto.

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!